

بسمه تعالی
معاونت آموزش
دفتر طرح و برنامه های درسی

استاندارد شایستگی

طراحی دستگاه های خشک کن مواد

گروه شغلی

صنایع شیمیایی

کد ملی شایستگی

۳۱۳۲-۱۰

تاریخ تدوین استاندارد : ۹۲/۱۲/۱

نظرارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی شایستگی: ۳۱۳۲-۱۰

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته صنایع شیمیایی :

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد شایستگی :

اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان زنجان

فرآیند اصلاح و بازنگری :

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی :

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالي ، نيش نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فني و حرفه اي كشور ، شماره ۹۷

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷ تلفن ۶۶۹۴۴۱۲۰

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci @ yahoo.com

تهییه کنندگان استاندارد شایستگی

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبه	ایمیل
۱	پریسا یزدی ممقانی	فوق لیسانس	مهندسی پلیمر	کارشناس	۲ سال	parisayazdi@ut.ac.ir:
۲	جلال بابایی متین	دکتری	مهندسی شیمی	استاد	۸ سال	Babai.jalal@yahoo.com
۳	جواد محبی	کارشناسی ارشد	شیمی کاربردی	کارشناس	۴ سال	j.mohebbi2@yahoo.com
۴						
۵						
۶						

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند و در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود .

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل می باشد.

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به اهداف یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مریبان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مریبان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

نام شایستگی :

طراحی دستگاه های خشک کن مواد

شرح شایستگی :

طراحی دستگاه های خشک کن مواد در حوزه صنایع شیمیایی بوده و کار هایی از قبیل: طراحی، مدلسازی فرایند خشک کردن، سینتیک خشک کردن و محاسبات انتقال جرم و انتقال حرارت در فرایند خشک کردن را برعهده دارد. این شایستگی با شاغلین در صنعت لاستیک، صنایع تاییر سازی و صنایع شیمیایی در ارتباط است.

ویژگی های کارآموز ورودی :

حداقل میزان تحصیلات : کارشناسی صنایع شیمیایی

حداقل توانایی جسمی : سلامت کامل

مهارت های پیش نیاز این استاندارد : ندارد

طول دوره آموزش :

طول دوره آموزش ۶۰ ساعت

- زمان آموزش نظری ۱۵ ساعت

- زمان آموزش عملی ۴۵ ساعت

- کارورزی - ساعت

- زمان پروژه - ساعت

بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)

آزمون عملی :٪۶۵

آزمون کتبی عملی :٪۲۵

اخلاق حرفه ای :٪۱۰

صلاحیت های حرفه ای مریبیان

- دارا بودن حداقل مدرک تحصیلی فوق لیسانس فنی صنایع شیمیایی با ۳ سال سابقه کار در زمینه طراحی و کار

با دستگاه های خشک کن

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

محاسبات انتقال جرم و انتقال حرارت در فرایند خشک کردن

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

Material Drier Design

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد:

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار:

..... طبق سند و مرجع	الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب ☐
..... طبق سند و مرجع	ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت ☐
..... طبق سند و مرجع	ج : جزو مشاغل سخت و زیان اور ☐
	د : نیاز به استعلام از وزارت کار ●

استاندارد شایستگی

طراحی دستگاه های خشک کن مواد

ردیف	عنوان
۱	مدلسازی فرایند خشک کردن
۲	طراحی فرایند خشک کردن
۳	بررسی سینتیک و روش های تجربی خشک کردن
۴	انجام محاسبات انتقال جرم و حرارت در فرایند خشک کردن
۵	آنالیز روشهای خشک کردن و انواع خشک کن ها
۶	گزارش نویسی
۷	
۸	
۹	
۱۰	
۱۱	
۱۲	

استاندارد شایستگی

- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۸	۶	۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- رایانه - نرم افزار - نمودارهای مربوط به خشک کن - اطلاعات مربوط به خشک کن				دانش : - انواع مدل سازی • مدلسازی آزمایشگاهی • مدلسازی تحلیلی - اصول مدلسازی - سری های آزمایشی کنترل شده - سری های آزمایشی غیرقابل کنترل
				مهارت : - طبقه بندی مدل سازی فرایندهای خشک کردن • مدل سازی ریاضی فرایند خشک کردن • مدل سازی خشک کن بادی با معادلات تجربی • مدل سازی خشک کن پاششی با معادلات تجربی • مدل سازی خشک کن بستر سیالی ارتعاشی به روش معادلات تعادل - تعیین معادله تعادل
	نگرش : - بهینه سازی			
	ایمنی و بهداشت : -			
	توجهات زیست محیطی			

استاندارد شایستگی
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۸	۶	۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، اینمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- رایانه - انواع نمودارهای مربوط به خشک کن ها - برگه اطلاعاتی				دانش : - معادلات طراحی فرایند خشک کردن - روش های محاسبه ابعاد خشک کن - الگوریتم محاسبات - دیاگرام خشک کن ها مهارت : - محاسبه ابعاد خشک کن - آنالیز دیاگرام خشک کن ها - تجزیه و تحلیل معادلات طراحی فرایند خشک کردن نگرش : - کاهش وابستگی در عرصه صنعت ایمنی و بهداشت : - رعایت نکات ایمنی به هنگام کار با دستگاه های خشک کن توجهات زیست محیطی :

استاندارد شایستگی

- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان :	
	جمع	عملی	نظری		
	۸	۶	۲		
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط				
- رایانه - برگه‌های اطلاعاتی - مدل ریاضی طراحی خشك کن	دانش : - روش‌های مدل سازی سینتیک خشك کردن - انواع روشهای مدلسازی • مدل سازی تجربی • مدل سازی نیمه تجربی • مدل سازی ریاضی - روش کاربرد مدل سازی سینتیک - اصول انتخاب مدل ریاضی برای سینتیک خشك کردن				
	مهارت: - بررسی روش‌های مدل سازی سینتیک خشك کردن - بررسی کارایی و توانایی روش تجربی خشك کردن - آنالیز آزمایش‌های تجربی خشك کردن - ارزیابی مناسب‌ترین مدل ریاضی برای توصیف سینتیک خشك شدن				
	نگرش : • بهبود بازدهی و میزان تولید مشخص				
	ایمنی و بهداشت : - رعایت حداکثر ایمنی انسانی کار در واحد				
	توجهات زیست محیطی :				

استاندارد شایستگی
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان :	
	جمع	عملی	نظری		
	۲۰	۱۳	۷		
تجهیزات ، ابزار ، مواد صرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، اینمنی توجهات زیست محیطی مرتبط				
- کامپیوتر - رطوبت سنج - سیستم اندازه گیری سینتیک	دانش : - تعریف رطوبت در مواد تر جامد - پدیده های موثر در انتقال جرم - پدیده های انتقال جرم و حرارت - ضرایب انتقال جرم - سینتیک انتقال جرم و حرارت - مفهوم انتقال حرارت در فرایند خشک کردن - مفهوم انتقال حرارت در بستر ثابت مهارت : - بررسی پدیده های انتقال جرم در فرایند خشک کردن - تعیین پدیده های موثر در انتقال جرم (کاهش محتوای رطوبت و جذب مواد جامد محلول و...) - بررسی عوامل مختلف بر روی ضرایب انتقال جرم - تعیین سرعت انتشار نگرش : - طراحی استاندارد فرایند خشک کردن ایمنی و بهداشت : - رعایت حداکثر ایمنی انسانی کار در واحد توجهات زیست محیطی :				

استاندارد شایستگی

- برگه‌ی تحلیل آموزشی

عنوان :

آنالیز روش‌های خشک کردن و انواع خشک کن‌ها

	زمان آموزش			دانش ، مهارت ، نگرش ، اینمنی توجهات زیست محیطی مرتبط
	جمع	عملی	نظری	
	۲۰	۱۳	۷	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی				دانش ، مهارت ، نگرش ، اینمنی توجهات زیست محیطی مرتبط
- انواع نمودارهای مربوطه به خشک کن				دانش : - انواع روش‌های خشک کردن • خشک کردن از طریق جابجایی • خشک کردن از طریق فشار تراوایی • خشک کردن تماسی • خشک کردن از طریق انجماد - انواع خشک کن‌ها • خشک کن‌های بستر سیالی • خشک کن‌های بادی • خشک کن‌های بستر ثابت
				مهارت :
				- بررسی ویژگی‌های روش‌های خشک کردن - طبقه‌بندی انواع خشک کن‌های سیالی بر حسب تعداد مراحل • خشک کن‌های یک مرحله‌ای • خشک کن‌های چند مرحله‌ای - تعیین ابعاد ذرات و انتخاب نوع خشک کن - بررسی ویژگی‌های انواع خشک کن‌ها

استاندارد شایستگی

- برگه‌ی تحلیل آموزشی

عنوان :

آنالیز روش‌های خشک کردن و انواع خشک کن‌ها

	زمان آموزش			آنالیز روش‌های خشک کردن و انواع خشک کن‌ها
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی				دانش ، مهارت ، نگرش ، اینمنی توجهات زیست محیطی مرتبط
				نگرش : - تمرکز حواس در حین کار
				ایمنی و بهداشت : توجهات زیست محیطی :

استاندارد شایستگی

- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان : گزارش نویسی	
	جمع	عملی	نظری		
	۲۰	۱۳	۷		
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، اینمنی توجهات زیست محیطی مرتبط				
- فرم های گزارش	دانش : - گزارش و انواع آن - چک لیست های تجهیزات و لوازم کار				
	مهارت : انجام عملیات مشاوره بر عملیات و ارائه طرح های جایگزینی تحلیل چک لیستهای نظارت تهییه گزارش				
	نگرش : - بهینه سازی				
	ایمنی و بهداشت :				
	توجهات زیست محیطی :				

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	رايانه با تجهیزات كامل	CPU Dual Core حداقل ۴ گیگابایت رم	یک دستگاه	
۲	دیتا پروژکتور	اداری	یک دستگاه	
۳	میز	استاندارد	یک عدد برای هر نفر	
۴	صندلی	استاندارد	یک عدد برای هر نفر	
۵	فلش مموری	با فضای حداقل ۴ گیگا بایت	یک عدد برای هر نفر	
۶	پرینتر	لیزری (سیاه و سفید)	یک دستگاه	
۷	وسایل کمک آموزشی	استاندارد	یک سری	
۸	کپسول آتش نشانی	۲۰ کیلویی استاندارد	یک دستگاه	
۹	خشک کن مادون قرمز آزمایشگاهی	استاندارد	یک عدد برای هر ۳ نفر	
۱۰	رطوبت سنج	استاندارد	یک عدد برای هر ۳ نفر	
۱۱	جعبه کمک های اولیه	استاندارد	یک عدد	
۱۲	وایت برد	بسته به نظر مربي	یک عدد	

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	لوازم التحریر	مداد، خودکار، تراش، پاک کن	دو عدد برای هر نفر	لوازم التحریر
۲	مازیک وایت برد	استاندارد	دو عدد برای هر نفر	مازیک وایت برد

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	ماشین حساب	استاندارد	یک عدد برای هر ۳ نفر	

- منابع و فرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
۱	خشک کردن، اصول، کاربرد و طراحی	C. Strumilo, T. Kudra	حسن پهلوانزاده	۱۳۷۷	تهران	مرکز نشر آثار علمی دانشگاه تربیت مدرس

- سایر منابع و محتواهای آموزشی (پیشنهادی گروه تدوین استاندارد) علاوه بر منابع اصلی

ردیف	نام کتاب یا جزو	سال نشر	مؤلف / مولفین	مترجم / مترجمین	محل نشر	ناشر	توضیحات
۱	Chemical Engineering, Vol ۲. chapter ۱۶ drying	۵ ^{Ed}	Coulson and Richardson			Butterworth & Heinemann	
۲	Chemical Process Equipment, Chapter ۹	۱۹۹۰	Stanley M. Walas			Butterworth & Heinemann	
۳							